

KONTAKTBLAD VAN DE HEEMKRING

23ste Jaargang nr3

Viermaandlijks tijdschrift

December 2000

Uitgiftekantoor : Oostende X

Verantwoordelijke uitgever: Vandewalle Paul, Albatrosstraat 15, 8400 Oostende

INHOUD :

- * Woord vooraf A. Vanslembrouck
- * Voorbije *aktiviteiten* :
 - Zomer kunstexpo (21-28 juli) Gigi & Roger
 - Daguitstap Heemkring van 30 juli
 - BBQ op 10 september voor alle leden.
 - Novembertentoonstelling : Thema "Molen in de KIJKER"
 - Zieltjesavond : pannenkoekenbak voor iedereen
- * Programma 2001
- * "*Oorlogskroniek van een dorpspastoor* " (4de deel) Pastoor H. Leroeye
p34-41
- * Sinterklaas in Stenedorp
- * Brief van Jacques Baron Le Roy Genootschap
- * Oude gebruiksvoorwerpen : *De Hollandse zaaivool.* Hugo Devos
"Vossenhol"
- * Monumenten en landschappen : bedenking en doel? Hugo Devos
- * Lidmaatschap 2001 + adressen bestuursleden.
- * Wist je dat ... ?
- * Ledenwerving & Kent U de Heemkring ?

Woord Vooraf :

Beste leden,

Gelukkig Nieuwjaar

Met het nieuwe jaar in zicht verschijnt ons laatste periodiekje van 2000 met nieuws over de activiteiten van de Heemkring te Stene.

Sedert de zomer hebben we een drukke agenda afgewerkt. Het vernieuwen van het lidgeld 2001 of buren en vrienden als nieuw lid laten aansluiten, kunnen wij alleen maar in dank afnemen.

Het bestuur van de Heemkundige Kring houdt eraan om al haar leden en hun familie en vrienden een **Zalig Kerstfeest** en een gezond en **Gelukking Nieuwjaar** te wensen.

Hopelijk kunnen we voor en in Stene weer een jaar met boeiende activiteiten naar voor brengen.

Aline Vanslembrouck

i.o.v. Voorzitter P. Vandewalle

VERSLAG over de ZOMERKUNSTEXPO :

Provincieraadslid Emilienne Vercruysse - Haghebaert plaatste *twee rasechte Stenenaars* in de kijker door op de opening van onze jaarlijkse zomerexpo een woordje uitleg te geven omtrent hun werk en hun gedrevenheid.

De twee besproken jonge kunstenaars zijn tevens **lid van het bestuur van de Heemkring** en daarom mogen zij ook door ons eens extra in het zonnetje gezet worden.

Wij moedigen hen aan om de toekomst hun talenten verder te blijven uitwerken.

Mevrouw Gigi Decrop-Praet en De heer Roger Fockedey werden voorgesteld als diegene die de kunst dicht bij de mensen wil brengen en waar kan dat gezelliger dan in onze eigen Steense molen.

Gigi heeft reeds 5 jaar kunstacademie in Oostende achter de rug en 1 jaar Brugge, waar ze vooral de voorbije jaren de thema's "water" op doek zette. Daarbij heeft ze oog voor details en deze heeft ze ook willen uitvergrooten en dik in de verf gezet.

Haar veelzijdig talent komt tot zijn recht in de naakttekeningen zowel met inkt als met het potlood. Abstrakt is nieuw dit jaar en hier speelt de kleur een enorm grote rol.

Roger heeft naartoe zijn dichtkunst zijn schilder talent ontdekt.

Hij bezoekt nu al het 3de jaar de academie van Bredene. Stilaan heeft hij zijn keuze gelegd op de zee, het dorp en de vrouw. De verscheidenheid die de leraars aanbieden heeft hij in een eigen omgeving en kleur gegoten.

Werken in acryl en pastel gebruikt hij vooral om de vrouw liefelijk op het doek te plaatsen.

Tot slot eindigde Mevrouw Vercruysse met de woorden:

"Ik hoop dat ik met deze onvolledige woorden, U toch een beetje heb kunnen weergeven welke boodschap achter deze werken steekt. En zoals bij Gigi denk ik ook hier, dat het belangrijk is dat de toeschouwer begrijpt wat de kunstenaar aan ons wil meegeven."

Wellicht tot volgend jaar

DAGUITSTAP van de HEEMKRING 30 juli 2000

Dit jaar waren we met zijn allen op stap in de streek van de TABAK en de DOUANE.

In Wervik bezochten we het **tabaksmuseum**. Voor velen onder ons werd duidelijk dat die gedroogde lappen die in serres te drogen hangen een hele voorbereiding moeten ondergaan vooraleer ze tot een welriekende sigaar kunnen omgetoverd worden. Dit vakmanschap werd stap voor stap in woord en beeld, zelfs via gans opgezette toneeltaferelen weergegeven. Het was zeker het bezoeken waard.

Met een frisse pint konden we de geurige tabaksoorten doorspoelen vooraleer we tot de volgende etappe overgingen.

Aan de **grensgebieden van Abeele** bezochten we het **Commiezekot** en smakelijke grensverhalen vielen ons ter oor.

Men vertelde ons dat na het pinten pakken in die tijd, sommige mensen fier de straat op gingen en zeiden: "*we kosten pissen op 3 parochies en 2 rieken*" Die rieken sloegen op het feit dat de Belgische en Franse grens als twee rijken de straat verdeelden en drie parochies kruisen elkaar in die straat.

In een café op Frans grondgebied liet een hengsteboer ooit een Franse merrie *dekken dwars over de straat België / Frankrijk* Zo kon hij ontlopen aan de zegels van het in- en uitklaren van de hengst. Je moet er maar aan denken.

Tot slot gingen we de uiteenzetting aanhoren van het **brouwen van bier**. Deze nogal oude brouwerij liet ons het hele gistingsproces meemaken tot we er zelf dorst van kregen.

In **Watou** konden we **kunst** en terrasjesplezier met elkaar vermengen.(foto)

Om de avond te eindigen gingen we in een feestzaal uitgebreid van een warme maaltijd genieten.

Hopelijk tot volgend jaar

Gasthof Vossenhol

Rustig gelegen aan het Ste-Anna-kerkje te Stene-dorp...

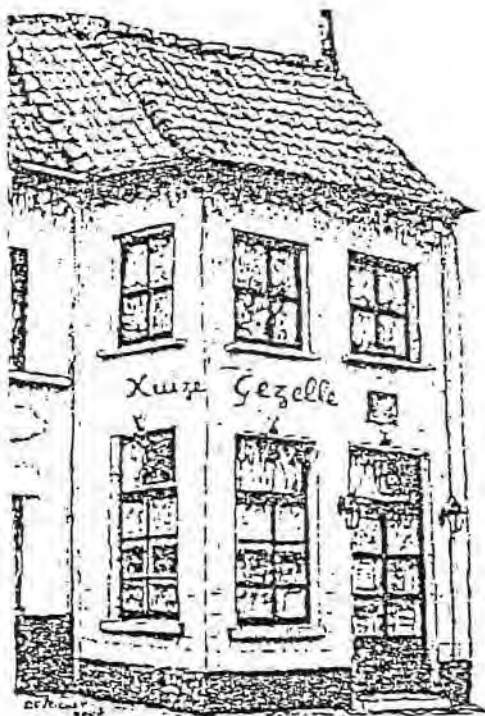
Stenedorpsstraat 29 - 8400 OOSTENDE (Stene-dorp) - Tel.(059) 70 01 99

*Aangenaam verpozen in een rustiek kader
Speciale dranken - Uitgebreide keuken*

oude gebruiksvoorwerpen

JUBILEUM 1974-1999

Grill

Huize Gezelle

Specialiteit : Vleesbrochette

Open op maandag, donderdag en vrijdag vanaf 18 uur

Weekend vanaf 11.30 uur

Gesloten op dinsdag en woensdag

STENEDORPSTRAAT 27 STENE-DORP TEL. 059/80 71 28

De RENOVATIE van de molen te Stenedorp:

Momenteel is de **derde faze van de renovatie** van de molen te Stenedorp voltooid en naar h idee van Dries Degryse uitgewerkt. Ook de Zeewacht heeft daaromtrent een artikel uitgebracht.

Zo wordt op de derde verdieping een gedeelte in een **oude boerenkeuken** gerekonstrueerd het andere gedeelte is een **schoenlappersmuseum** geworden.

Op de tweede verdieping draait alles rond de molen zelf, van het **graan tot bloem en bakkerij**....

Oostende

Met heel veel engelengeduld hebben Dries De Gryse en Louis Picquet van de heemkundige kring 't Schorre-Steene de laatste fase van de restauratie van de Steense Molen beëindigd.

Die restauratie was hoogstnoodig, want de molen die in 1863 gebouwd werd, stond er binnenin zeer gammelt bij. Na de restauratie van de gelijkvloerse verdieping, die onder andere jaarlijks gebruikt wordt voor de tentoonstelling van de schilders van 'de Steense groep', pakten zij nu de volgende twee verdiepingen aan.

„Het heeft bloed, zweet en tranen gekost”, beweert Picquet. Hij is zelf geen Stenenaar, maar werd door mensen van de heemkring naar de molen gelokt. „Ze hebben er wel onmiddellijk bij gezegd dat het vrijwilligerswerk was,” zegt hij erbij, „maar het plezier dat we gemaakt hebben en de trots die ik nu voel nu ik het eind-

resultaat zie, maakt alles goed. „Ik ben een beetje het brein achter deze restauratie, maar zonder Louis zou ik het zeker niet gekund hebben. Louis was destijds timmerman in de houten schepen en dus de geknipte man voor dit karweitje. Overal ben ik beetje gaan loeren hoe men zulke dingen inricht en nu kunnen wij het resultaat presenteren. We kregen veel materiaal van de heemkundige kring De Ploate, van de familie Schouteeten en de Zandvoordse zadelmaker Charles Ghysel.”

Ambachten

Op de eerste verdieping heeft Dries De Gryse gepoogd enkele ambachten te reconstrueren zoals de molenaar, de zadelmaker en de landbouwer. Ons bekoorde vooral de reconstructie van een boerenkeuken op de derde verdieping. Vooral enkele details, zoals de 'sjeke' in de spuugbak en het lege jeneverglas op de schoorsteen, zullen de bezoekers

aanzetten tot enkele straffe verhalen. Want het is inderdaad de bedoeling dat, in samenwerking met de gidsenkring Lange Nelle, veel bezoekers de trappen naar de verdiepingen beklimmen.

Dries De Gryse is nog altijd op zoek naar authentieke voorwerpen. Men kan hem bereiken op tel. 059/80.17.32. Om de kas te spekken, worden tijdens het weekend reproducties over het oude Oostende verkocht aan respectievelijk 300 en 500 frank. Een pakket van tien kost 3.500 frank.

—N.Z.

De gerestaureerde molen wordt morgen zaterdag en zondag voor het publiek opengesteld van 10 tot 12 uur en van 14 tot 18 uur.

Dries De Gryse (rechts) en Louis Picquet van de heemkundige kring 't Schorre-Steene renoveerden de Molen van Stene.

B.P.

We kregen ongeveer 220 bezoekers wat wij als een succes ervaren

Restauratie molen Stene voltooid

• OOSTENDE

In Stene Dorp wordt vanavond in de bijna 150 jaar oude stenen molen de expo *Molen in de kijker* geopend. De expo is opgezet door de heemkundige kring 't Schorre Steene naar aanleiding van de voltooiing van de molenrestauratie, waarbij Dries De Gryse het leeuwen-aandeel voor zijn rekening nam. Samen met Louis Pincket en René Helsmoortel stak hij maandenlang de handen uit de mouwen om het met verkrotting bedreigde stukje industrieel erfgoed weer op te knappen.

«De restauratie kwam er met financiële steun van het Koning Boudewijnfonds en het stadsbestuur, want wij hebben geen geld om al het nodige materiaal te betalen. Al goed dat we bijna alles zelf gedaan hebben en onbezoldigd. We zijn dan ook bijzonder fier op onze realisatie», vertelt Dries De Gryse.

Klompen

De molen dateert uit 1853 en werd gebouwd in opdracht van Frans Vanden Bussche, de plaatselijke smid en bakker. In 1927 werden de wieken afgerukt, waarna de laatste molenaar George Termote het voor bekeken hield. Zijn klompen zijn het sieraad in het museum op de tweede verdieping. Daar wordt van graan tot bloem getoond hoe het vak in elkaar zat en is de link gelegd naar de bakkerij.

Boerenkeuken

Op de derde verdieping heeft

Louis Pincket en Dries De Gryse in de oude molen. Foto Maenhoudt

Dries De Gryse een authentieke boerenkeuken geëvoceerd, naast het atelier van een schoenmaker-zadelmaker. De eerste verdieping is ingericht als heemkunde-lokaal. «Het is de bedoeling dat je hier straks aan de hand van oude foto's en vergeelde documenten ook een idee krijgt

over de geschiedenis van de vijf wijken die eertijds de gemeente Stene vormden», besluit bezige bij De Gryse. Het grote publiek krijgt zaterdag en zondag, telkens van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur, de kans een kijkje te nemen in de prachtig gerestaureerde molen. (LRO)

Om dit allemaal te kunnen verwezenlijken hebben de twee mensen op de foto zich met veel ambitie dagenlang vrijgemaakt om onze molen "IN de KIJKER" te zetten. Bedankt Roger voor de Leuvens stoof! Ze staat er prachtig. Bedankt Oscar voor de uren vertelplezier die je de mensen gaf en waar ze niet over konden zwijgen.

GEKIEKT EN GEKOZEN

Steense Molen

De derde fase van de renovatie van de Steense molen werd net afgewerkt. Op de derde verdieping is nu een oude boerenkeuken. In het andere wordt een schoenmaker-zadelmaker tentoongesteld. Op de tweede verdieping draait alles rond de molen zelf, van het graan tot de bloem naar de bakkerij. De realisatie lag in handen van Louis Pincket en Dries De Gryse. De opening van de gerenoveerde molen grijpt plaats op vrijdagavond 10 november. De molen is voor het publiek

Onze hartelijke dank gaat uit naar Dries en Louis in het bijzonder. Zonder werkende handen was dit niet mogelijk geweest !!

Maar iedereen die meegeholpen heeft, krijgt bij deze een grote MERCI !!

Taverne-Tapasbar
"Casa Domecq"

*Weekdagen: vanaf 12.00 u tot 24.00 u
 Zat-, zon- en feestdagen: vanaf 10.00 u tot ...
 sluitingsdag: donderdag*

Steense dijk 60
 8400 Oostende

Tel.: (059) 80 43 41

Restaurant - Taverne - Grill
't Pomptje

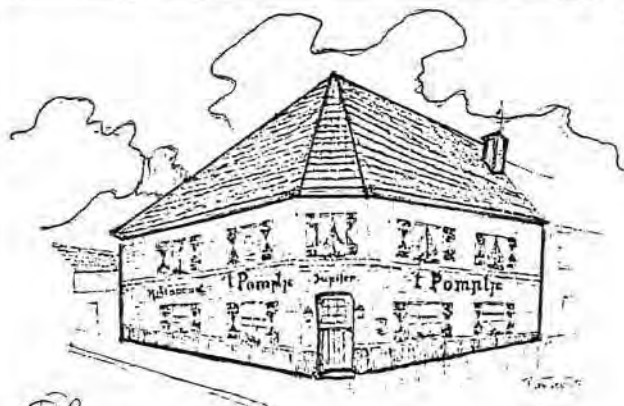
De specialist van Cote à l'os
 "Ribbetjes en Brochetten - Scampis
 gegrild op lavastenen.

Iedere dag open vanaf 18 uur tot 23 uur
 Zaterdag, zondag en feestdagen doorlopend open van 11.30 uur tot 23 uur.
 Sluitingsdag: woensdag.

Oudstrijdersplein 2
 8400 STENE-DORP
 Oostende

Vanaf 17.00 u. Tel. 059/51 19 46
 Fax 059/31 36 71
 Privé 059/31 33 50

Stene

PROGRAMMA 2001:

- * 12/1 Driekoningen
- * 9/2 bestuursetentje
- * 22/4 de 7de dag : drie sprekers vertellen
- * juli-aug. kunstexpo in de molen
- * 29/7 heemkring DAGuitstap
- * 7/9 BBQ
- * 11/11 Tentoonstelling rond thema
- * 16/11 Zieltjesavond

DEEL IV

E

1 Schoolprogram.

In het schoolprogram werd door de Duitschen ten punt gesteld -
anderd: 't werd verboden fransk aan te leeren.

2 Voertaal.

De voertaal was gelijk vroeger: het Vlaamsch.

3 Overzicht.

Een enkel opziener kwam er: de Staatsopziener van
Oostende. Hij kon zeer zelden komen. De Duitsche Kom-
mandant bezocht ook soms de school.

4 Oelagen.

De school, aangenomen zijnde, ontving, tusschenlijks reger-
matig, hare toelagen. Er bestaan geene buitengewone
redenen tot klagen.

De aanneming der school werd zelfs, in 4 August 1912,
den oorlog in orde gebracht, en de achterstel van 1912-13
werd betaald op 15 Juli 1916.

De heer Secretaris ~~van~~ van Steene had in-
mers 4 mogelijke en 4 onmogelijke gedaan om tegenstrijdige
beslissingen van den gemeenteraad niet te lokken in
1912 en 1913. Betrekkelyk de aanneming der Klooster-
school, en was erin gelukt onverstaanbaar te maken
hoe, voor hoe lang, op welke voorwaarden de school
aangenomen was. Een speciaal commissaris kwam
eindelijk in begin of September 1914 den chaos opklaren
geheel ten voordeele van het vrij onderwijs, deed de
Kusters betalen en zorgde ervoor dat de achterstel van
vroeger ingelyks aan ingestaan worden; wat wettelyke
geschiede anderhalf jaar later.

5 Personeel.

Al de onderwijzers der aangenomene school zijn
hier gebleven binen geheel den duur van den oorlog.

Ik acht het niet zonder belang hier een en ander
bij te voegen Betrekkelyk het onderwijs, en het onder-
wijzend personeel, gedurende de bezetting, zowel voor
de gemeente school, ook een goede school, als voor
de aangenomene school.

De heer Bruynoghe, gemeente-onderwijzer was nog geheel klok, maar telde toch onder de jongsten niet meer en mocht reeds aanspraak maken op zijn pensioen.

Sommige Steensche Duitschers of Steensche vrienden der Duitschers begrepen sedert lang zijn ontslag en waren uitstert vyandig tegenover hem gezind.

Hebben zij de Duitschers ter hulp geroepen om hun doel te bereiken? Dat geloof ik, dat geloof mijnheer Bruynoghe, dat geloof geheel de bevolking. In alle geval, zij hebben hun doel bereikt. Richier hoe:

De heer Bruynoghe was, van eenen af, een dergenen die het meest door de Duitschers te lijden hadden.

Zijn huis was al de aanblijven der school diende tot gevang of als de wacht der bezetting, zoodat hij nog nauwelijks een plaatsje vond om te eten en te slapen. Langen tijd zelfs kon hij er niet slapen; hij ging den nacht overbrengen bij den landbouwer P. Deputter.

Allerhande nietige bemerkingen wierden hem gemaakt, zoo gebeurde 't dat de kommandant hem zijns zinnemake deed toornen om te zien of het wel geregeld was volgens het Duitsche uur, en dat hij uitgescholden, bedreigd werd omdat het nog 't Belgische uur aanwees.

De kommandant eischte van hem zijn ontslag, en de vrienden der Duitschers lieten in 't rond loopen, dat hij naar Duitschland zou gezonden worden indien hij langer weigerde zijne plaats van onderwijzer te verlaten.

Hij behuam zelfs geen pasport om zijne vrouw te gaan bezoeken die stervend lag bij hunne dochter te Dordende, en die er inderdaad gestorven is.

Een Duitsch soldaat kwam drie maal per week in zijne klas om er de kinders, in 't Duitsch, te leeren Duitschlands grootheid en beschaving naar waarde te schatten; en bint deze les moest de onderwijzer zijne school verlaten.

De kommandant verbood aan alle jongens van minstens acht jaar naar de Kloosterschool te gaan en legde hun 't flakbrief op, de besen van Mynheer Bruynoghe

te volgen. Dit verdubbelde, in eens, het getal van mynheer Bruynnoogh's leerlingen; en dit overloftig getal leerlingen gevoegd bij andere plagemijnen maakten het niet alleen moeilijk maar werkelijk onmogelijk de school te besturen en er de noodige ~~te~~ tucht te handhaven.

Deze plagemijnen verzwaarten den heer Bruynnoogh's lichaamslyk en redelyk. Hij zwerft zich ... en gaf zijn ontslag.

Nu zal ik trachten te toonen welke voorstanders de duitschers waren van het onderwijs, hoe zij de duitsche Cultuur in Steene wilden inplanteren en hoe zij daarin geholpen werden door Steensche duitschers. Ik haal daarom aan alles wat, bij mijne weet, deswegens geboden, verboden en uitgeplakt werd, hier en daar een woord uitleg erbij voegende.

1^e Rond Maart 1915 werd het aan de kinderen van het Steensche deel mijner parochie, verboden naar Costende ter school te gaan; zij moesten naar Steene komen.

2^e In Februari 1916 werd het integendent verboden aan het grootste deel mijner parochianen nog langer naar Steene te komen: zij mochten naar Steene niet meer komen. Dan verloor de Kloosterschool alleen, op eenen dag, 148 leerlingen.

Meest al deze kinderen bleven langen tijd buiten alle school, 't zij omdat hunne ouders hoopten hen weldra naar Steene te mogen wederzenden, 't zij omdat zij hen langs den gevaarlyken automobielweg naar Costende niet durfden laten gaan, 't zij omdat zij wel wisten dat zij niet verplicht waren hunne kinderen elders te leiden.

Wie had daar schuld aan?

Voorzeker de duitschers en massalier ook hunne Steensche vrienden die, naar mijne meening, de fealgrenzen te midden der gemeente verzonnen hadden.

3^e In midden den zomer 1916 verscheen, aan het venster van het gemeentehuis, onder het afgedroogden handteeken van den burgmeester, een Ukase van den kommandant waarbij verboden werd aan alle kinderen ~~van~~ knechtelingen van minstens acht jaar oud, nog

langer naar de Kloosterschool te gaan, en geboden over te gaan naar de school van Mynheer Bruynoghe.

Vroeger was ik eens in de Kloosterschool. De Kommandant, alias "Het Grijs Kraai", kwam er ook. Hij droeg wat rond en vertrok eindelijk met mij. Hij sprak mij over de school en het onderwijs te Steene.

"In Deutschland, zei hij, zouden geen knechtjes door onderwijzers en moogen onderwezen worden, en te Steene zou zulks ook niet mogen gedogd worden. In de gesmeetschool zou een hoofdonderwijzer moeten genoemd worden, en daar de hoofdonderwijzer helemaal onbekwaam en onwaardig is (wat volstrekt valsch was) zou men hem moeten dwingen zijn ontslag te nemen. Een middel ^{daarvoor} als men geen ander vinden kon, was hem met leerlingen te overlasten. Kortom, daar moest verbetering komen in de scholen en het onderwijs van Steene."

Voer ik den kommandant aldus hoorde spreken kon ik geen oogenblik twijfelen dat hij enkel als fonograaf diende van den heer secretaris. 't Waren immers de gedachten van den secretaris die hij zittens zette en de wijze van uiteenzetting was ook geheel deze van den secretaris. Vroeger had ik, in zijn eigen mond, dezelfde rijmen meermalen gehoord. 't Was maar de taal die verschildte.

Daarna vroeg de kommandant hoe alles geregeld was tusschen de scholen.

't Lei het hem: al de meisjes komen naar het klooster en al de knechtjes ook; maar zoo haaste deze laatste kunnen volgen in de twee grootste afdelingen worden zij bij Mynheer Bruynoghe gezonden; zulks geschiedt in overeenkomst tusschen Mynheer Bruynoghe en 't klooster.

— 't Moet zoo niet blijven dienen, zei hij; het zijn er menschen te Steene die daartegen opkomen.

Wie daartegen opkwam heeft hij niet gezegd; maar de devassé mensch van Steene kan het raden.

Enigen tijd nadien verschen zijne Ukase.

Is Wanneer Mynheer Bruynoghe zich wind en later zijn ontslag nam, was er niemand om hem te vervangen tot Nieuwjaar 1919.

Weet ik niet. — Verscheen een bevel van de overste van het gemeentehuis, waarbij voorgeschreven werd de lessen te geven van 8.30 u. tot 12.30 u., en van 2.30 u. tot 4.30 u.

Natuurlijk was het aangegeven naar het Duitsche uur.

Dus moesten de kinderen reeds om 6½ uur, zonnig, in school zijn!

Hoe de kinderen uit hun bed ghegeen op dit uur? Bijzonderlijk: hoe ze in de mis ghegeen een half vroeger?

‘t Was uit met de dagelyksche mis.

En ‘t was ook uit met het tydig en regelmatig, aankomen in de school.

7° Op zekeren dag liet de commandant uitplakken aan het gemeentehuis dat "al de schoolkinderen verplicht waren al de Duitsche officieren en vooral den commandant beleefd te groeten, en dat de onderwijzers en onderwijzeressen daarin het voorbeeld moesten geven."

Als de kinderen zulks lezen, en geloof me dat zij ‘t goed en meer dan eens lezen, kwam er een glans van schalkvrougd op hun nezen. Sonder dat iemand hun raad gaf waren zij ‘t zelfs eens over de wijze van groeten.

Zij bogen diep, belachelijk diep, en zoodat de knieën meest altijd hunne snits tegen den grond sloegen en seiden levens half halffluid: "Strik dood!"

Nou! hebben de Duitschers die woorden verstaan of ‘t belachelijke van die doemwijze gewat. Gelukkiglijk!

8° Na ‘t verlof, dat eindigde met 1 Oktober 1916, was ‘t in de gemeenteschool verboden fransch aan te leeren.

Een Duitsch soldaat kwam er drie maal per week, gewapend met eenen stok — en hij had hem noodig! — Duitsche les geven.

Hij verbood aan den onderwijzer in die lessen tegenwoordig te zijn en zond telkens des minst bekwaame leerlingen op straat, juist degene die, op bevel van den commandant, de kloosterschool hadden moeten verlaten om naar de gemeenteschool over te gaan.

Het Duitsch onderwijs en de Duitsche cultuur moesten ook aan de meisjes opgedrongen worden. Immers ‘t vind in de papieren van ‘t klooster het volgende briefje:

De kinderen liepen eerst op straat maar eindelijk besloten de Duitschers en hunne vrienden dat al de knochtjes, zowel de groote als de kleine, naar de Kloosterschool moesten gaan.

Nu mochten allen door onderwijzers en onderwijzen worden!

Zoo werden de kinderen gedurig van de ene school naar de andere gehaait. Of 't een woord was voor onderwijs en opvoeding kon iduen begripen!

5de de klassen konden op een betamelijke wijze gegeven worden in de Kloosterschool, al was 't ook niet altijd zonder storing; maar in de school van Mysien Mynsmyth: 'Dat was mij een boel!

Ik zelf heb het onderhouden toen ik er de godsdiensten ging geven.

De twee gangen die naar de klas leidde waren in gevangenen heraken, en langs den anderen kant, de kleine ongebruikte klas was een trost geworden van duitse soldaten.

Daar tuschen moest er school gehouden worden, tuschen de gevangenen die klopten en zongen, en de soldaten die allerlei gruwelt miken en tot in de klas kwamen gelopen!

Onderwijze zoo wie kan een zestigtal leerlingen!

6de Van den oorlog en in 't begin van den oorlog gezegen al de schoolkinderen naar de mis en verrooken met de kerk, in rang, naar de school.

De kommandant was reeds meermalen blijven staan langs de straat om den rang te bezien. Op zekeren dag wachtte hij mij af en zei:

— Wat beteekent dat? ~~Al~~ Al de kinderen moeten hier telken dage naar de kerk komen! Dat is werkelijk de school-uren met een half uur verlagen! Hebt zij dat recht?

— De kinderen komen vrijelijk naar de mis; niemand verplicht er hun toe, heer kommandant.

— Maar dan zijn de kinderen vermoeit gevallen zij in klas komen. Dat geschiedt ten nadele van 't onderwijs.

Zoals ge ziet was 't geen stellig verbod dat hij mij gaf. Ook sprak ik geen woord over deze bemerking aan het onderwijzend personeel en liet alles gaan als voorheen. Maar korte nadien, op 1 Juli 1919, — was het bloote toeval? of was 't om de kinderen te beletten naar de mis te gaan? Dat

Stene, 9 December 1916.

Gewraide Overst.

Op bevel der militaire bezetting is het niet meer toegelaten, te beginnen van 11de dezer, nog franche lessen te geven in de klassen, in den dinsdag, donsdag, zaterdag wordt er, door een duitschen onderwijzer van 9 tot 10 ure les gegeven.

De burgmeester

P. VandeWeghe

Maar juist te dien tijde werd de duitsche onderwijzer weg getrokken van Stene zoo dat geen enkele duitsche les gegeven werd in de meisjesschool.

1° Ook de volwassenen werden uitgenoodigd om duitsch te leeren.

4° Wordt uitgelokt dat de lessen gratis zouden gegeven worden in de gemeenteschool voor mannen en vrouwen, oud en jong. Elk had maar zijnen naam aan te geven!

Ofer zich veel aanboden! De lijst moest gesloten worden met --- eenen naam --- dien van den heer secretaris, volgens de verklaring van den burgmeester.

10° Den voordeveze geveid, in 4 voorbygaan, over den haat der duitschers tegen alles wat maar op franche of engelsch trok.

Zij duldden geen enkel woord franche of engelsch op uithangborden, opschriften van verinkel enz. zelfs woorden die volle burgemeester in onze vlaamsche taal bekomen hebben, als "examinet", moesten uitgevaagd worden.

Dan vond men eenen man op Stene die zoo nauwgezet was op dit duitsch verbod dat hij bij den kommandant ging vragen of de band met engelsche woorden erop, die rond de besloten lag zijner zoontjes, mocht behouden worden.

Die twijfel werd opgelost door een korten: neen!

Het vlaamsch --- werd geduld --- voor en tijds. Maar geen enkele mededeeling, gedaan door de plaatselijke bezetting, werd in 4 vlaamsch vertaald. De vlamingsen waren duitschers, seiden de kommandanten, en hadden maar duitsch te leeren!

11° De duitschers lieten uitplakken dat ^{het} onderwijs verplichtend was te Stene, en dat deze verplichting zich

uitstichte tot alle kinders die nog hun volle veertien jaren niet bereikt hadden.

Welke bezorgdheid! Maar:

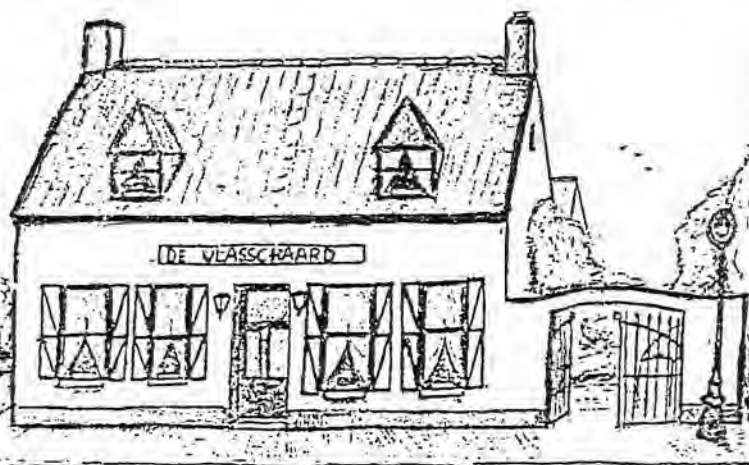
A/ Zij hadden geen jachtjagers, en telken de officieren op jacht gingen, namen zij ^{en} deel leerlingen uit de school van Mynheer Bruynoghe mede om het wild op te spuren. Met dit doel haalden zij de jongens uit de school.

B/ Wanneer Duitschland geen voldoende getal soldaten meer leverde, wierden de kinders van elf jaar aanvaard om voor het duitsch leger te werken, om te helpen strijden dat ik zeggen tegen hun eigene vaders en broeders en tegen hun eigen land.

C/ In Winters lieten zij de scholen zonder verwarming zodat de kinders moesten te huis gelaten worden.

D. Schijns waren de scholen gesloten omdat de klassen bezet waren met soldaten — tien soldaten waren soms voldoende om het gebruik op te eischen van een geheele school — of zelfs omdat het mogelijk was dat het legerbeheer — later — de klassen zou kunnen van doen hebben.

M. Broeye
Pastor

Restaurant - Herberg - Tea-Room - Feestzaal

de Vlasschaard

Bij M. Therèse

dagschotel * steaks * paling * snacks

ruime keuze aan de kaart * 80 soorten speciale bieren

zonneterras * banketzaal 60 personen

rouwmaaltijden en vergaderingen (ook op maandag en dinsdag)

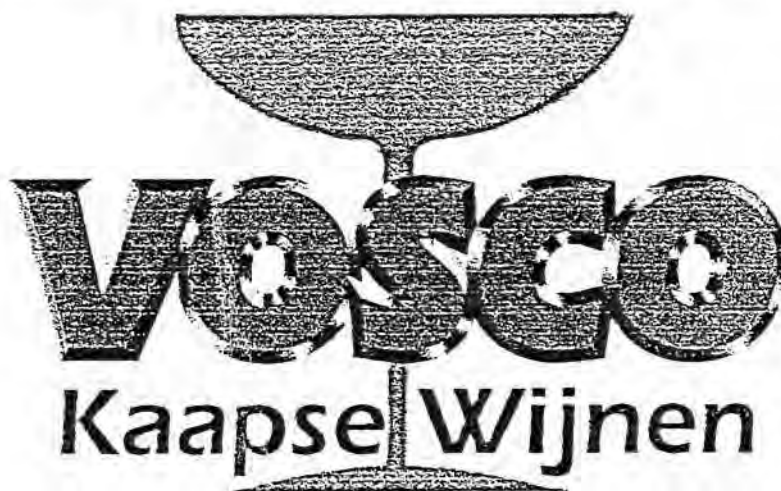
Nieuw "Maandmenu"

lekker - fijn - democratisch

Gesloten maandag en dinsdag

OUDSTRIJDERSPLEIN 5 STENE-DORP TEL. 059/80 38 01

INVOERDER VAN DE FIJNSTE KAAPSE WIJNEN

GROOT en KLEINHANDEL

iedere zaterdag gratis proeven

nieuw adres vanaf 1 mei '99 :

Karperstraat 2

Industriezone

8400 Oostende

Tel: 059/70.50.44

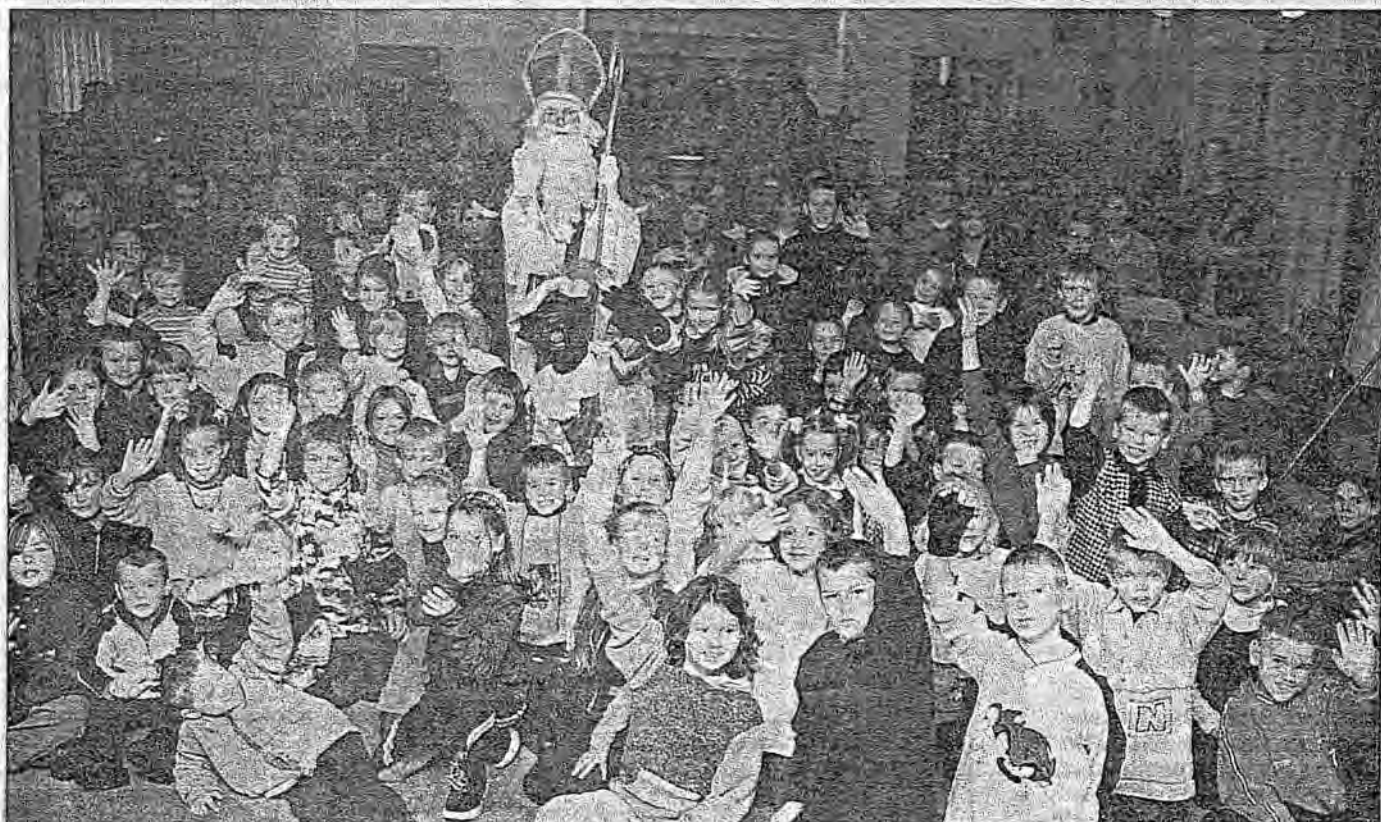
Fax: 059/70.35.15

Sinterklaas en het circus in Sint-Andreas

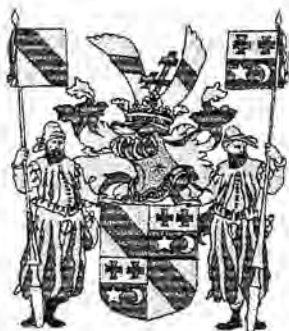
De basisschool van het Sint-Andreasinstituut in Stene nodigde deze week niet alleen Sinterklaas en zijn pieten uit, maar bracht ook een heus circus met clowns en allerlei attracties naar de school. De dolenthousiaste kinderen, hun ouders en grootouders genoten met volle teugen van het spektakel. Ook de Sint en zijn knechten lieten zich in vervoering brengen door de clowns. (Foto Lysiane)

Sint verwent de Steense kinderen

Op uitnodiging van het Feestcomité Stene was Sinterklaas vorige zondag te gast in parochiezaal De Griffioen. Met medewerking van de Showbizzschool verzorgden de pieten en enkele clowntjes er gedurende anderhalf uur een grandioze en kleurrijke show voor ruim 80 kinderen en heel wat ouders. Daarna waren alle kinderen bij de Sint welkom en kregen ze een zak vol lekkers. (Foto Johan)

JACQUES BARON LE ROY GENOOTSCHAP

Vereniging zonder winstoogmerk

Jozef De Voghtstraat 11

2520 RANST (Broechem)

HK 't Schorre Steene
P/a Dhr. Paul Vandewalle
Albatrosstraat 15
8400 Oostende

Broechem (Ranst), december 2000.

Geachte heer,

Betreft : onderzoek naar obiits.

Graag verzoeken wij uw welwillende aandacht en medewerking voor informatie over mogelijk aanwezige rouwblazoenen in Oostende en omstreken. Mogelijk zijn er nog een aantal aan te treffen in de kerk, kasteel, museum of in particulier bezit. Dit onderzoek kadert in onze studie en onderzoek naar de rouwgebruiken van de adel.

Geachte heer, wij zouden U biezonder erkentelijk zijn indien U ons hierover nadere inlichtingen zou kunnen verschaffen via het ingesloten enquête-formulier met mogelijke publicatie waarin deze rouwblazoenen eventueel beschreven zijn. Voor nadere informatie zijn wij graag bereid.

Met onze dank bij voorbaat, tekenen wij met de meeste hoogachting.

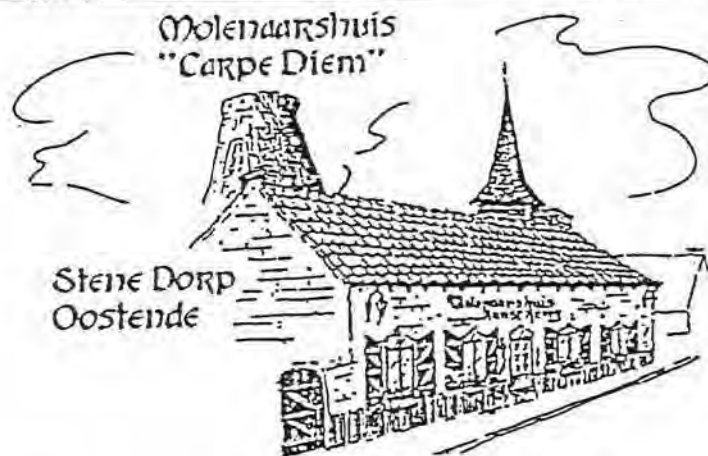
Stefaan Crick
voorzitter

Doel van de vereniging

De studie en de historische evocatie omtrent de figuur van Jacques le Roy, historiograaf, (1633-1719), baron van Broechem-Oelegem, familie en tijdgenoten, bekend te maken. De vereniging is een studiekringen en heeft oog voor de vrijwaring van het lokale culturele erfgoed in de meest ruime zin. Het bevorderen van de lokale geschiedenis op fundamentele en wetenschappelijke basis. Het verstrekken van adviezen aan lokale en andere instanties, organisaties of groeperingen in verband met de doelstellingen in een ruime context. Het organiseren, inrichten en promoten van tentoonstellingen, voordrachten, colloquia en publicaties. Mede-oprichter van Ranstse Gemeentelijke Documentatieraad.

Het Jacques baron le Roy Genootschap v.z.w. heeft tot doel d e studie en de historische evocatie omtrent de figuur van Jacques le Roy, historiograaf, (1633-1719), baron van Broechem-Oelegem, familie en tijdgenoten, bekend te maken. De vereniging heeft oog voor de vrijwaring van het lokale culturele erfgoed in de meest ruime zin. Het bevorderen van de lokale geschiedenis op fundamentele en wetenschappelijke basis. Het verstrekken van adviezen aan lokale en andere instanties, organisaties of groeperingen in verband met de doelstellingen in een ruime context. Het organiseren, inrichten en promoten van tentoonstellingen, voordrachten, colloquia en publicaties.

Naar aanleiding van 350 jaar Vrede van Münster Philippe le Roy heervan Broechem-Oelegem werd naast het houden van een documentaire tentoonstelling, een herinneringspenning en een gelijknamige publicatie uitgegeven In 1999 bij de herdenking van Antoon van Dyck werd door de Wallace Collection, Londen een tentoonstelling opgezet «Antony van Dyck – Philippe le Roy». Aan begeleidende kunscatalogus werd door het Genootschap actief medegewerkt. Momenteel onderzoeken wij de rouwgebruiken bij de adel.

Molenaarshuis Carpe Diem

Uitgebreide kaart * Mogelijkheid tot organiseren van feestjes
Traiteurdienst aan matige prijzen

PRACHTIG ZONNETERRAS MET ZICHT OP 17E EEUWSE MOLEN !

Wij zijn elke dag open van 11u30 tot sluitingsuur.
't Keukenijze is open van 12u tot 14u30 en van 18u tot 23u
Zondagavond tot 22u. Gesloten op maandag en dinsdag.
's Namiddags Tea-Room met verse pannenkoeken en heerlijke desserts

STENEDORPSTRAAT 4 STENE-DORP TEL. 059/80 57 84

P. DENECKER

Bouwonderneming

Vloeren, faiencen en verbouwingen

Gsm : 096/ 80.89.54
Tel : 059/50.75.47

Btw : Be 766.216.559
Zilverlaan 23 Oostende

Hollandse zaaivool

Beschrijving:

lengte: +/- 60 cm

Er zijn twee verschillende versies:

één met een linnen zak en één met een metalen zaadbak

allebei uitgevoerd met een draaischijf in metaal en een houten of metalen strijkstok

Gebruik en werking:

Bij het zoeken om ook het zaaien met de hand te vervangen door een efficiënte machine, werd kort voor de Eerste wereldoorlog in Noord-Holland een vernuftig apparaat uitgevonden.

Het bestaat uit een zaadbak, in metaal of lijnwaad, die met een riem over de schouder vasthangt. Door een regelbare opening wordt het lijnzaad op een verdeelschijf neergelaten, die door een soort strijkstok met een riem rond de as, aan 't draaien wordt gebracht.

Bij iedere beweging wordt het lijnzaad breedwerpig voor de voeten van de in regelmaat stappende zaaier uitgespreid.

De beweging met arm en strijkstok heeft het tuig de naam zaaivool gegeven.

Enkele Vlaamse vlassers die het zaaituig in Groningen of Friesland hadden gezien, brachten na de Eerste Wereldoorlog enkele exemplaren ervan mee en wilden deze hier ook in gebruik brengen.

De Hollandse zaaivool. Hier met linnen zak werd in Vlaanderen slechts enkele jaren gebruikt.

De Vlaamse boeren die het toch maar eens waagden, grepen vlug weer naar de oude methode met de hand, zodat de Hollandse zaaivool hier slechts een vijftal jaren, tot 1925, experimenteel in gebruik is geweest.

Het voorwerp is te bezichtigen in het Gasthof Vossenhol te Stene-Dorp.

Hugo

Bron: 20 eeuwen vlas in Vlaanderen (Bert Dewilde)

Doelstelling en werking monumenten en landschappen, in vraag gesteld?

Met grote ontsteltenis moesten we vaststellen dat “ons” oud gemeentehuis met de vlakte werd gelijkgesteld, nog groter was onze verbazing toen er op dezelfde plaats een moderne; vreemd aan ons dorp; constructie werd opgetrokken!!

Voor

Na

Was “ons” dorp niet beschermd als dorpsgezicht ?, of was dit maar een vage droom? NEEN dat was het zeker niet daarom deze actie en reactie, want dit is toch onze taak, als heemkundige kring Stene en ... dachten wij ook niet van monument en landschappen?

Voorbeelden genoeg op ons dorp, waar bewoners, bij veranderings- en of verbeteringswerken strikte regels moeten naleven, worden hier volledig met de voeten getreden!! Iedereen gelijk voor de wet??

Wij juichen de initiatieven en plannen voor bescherming, ingesteld door monumenten en landschappen, toe maar eenmaal beschermd wat met de opvolging ervan?

Indien ieder huis in het dorp zo drastisch wordt veranderd, wat blijft er dan nog over van een ooit zo pittoresk en gezellig dorpje als Stene.

Wordt vervolgd....

Hugo Devos

LIDMAATSCHAP

Vergeet niet uw lidgeld te vernieuwen. Voor slechts **250 frank** wordt men lid voor het jaar **2001**. Deze som kan aan één van de bestuursleden overgemaakt worden of gestort op Heemkringrekening 001-0688371-38. Dank bij voorbaat.

Nieuwe leden zijn altijd welkom zodat onze kas aangroeit om in de toekomst met nieuwe initiatieven en interessante tentoonstellingen en sprekers naar voor te komen. De aangesloten leden krijgen dan een exemplaar van ons periodiekje in de bus zodat ze op de hoogte blijven van het wel en wee in en om Stene.

Hebt U thuis iets wat de leden zou kunnen interesseren, aarzel dan niet om één van de onderstaande personen op de hoogte te brengen.

Steeds bedankt voor uw medewerking.

ADRESSENLIJST BESTUURSLEDEN : zone (059)

Paul Vandewalle	Albatrosstraat 15	80.21.83
voorzitter		0476/31.81.73
Raoul Decrop	Steensedijk 146	80.08.47
penningmeester		
Katrijn Dhooghe-Compennolle	Roerdompstraat 57	50.83.27
secretaris		
Dirk Coghe	Druivenlaan 16	70.09.64
Lucina Colpaert	Schorredijk 7	70.44.43
Roland Defever	Gistelsestwg.228	50.51.50
Dries Degryse	Perzikenlaan 28	80.17.32
Hilde Derdeyn	Steensedijk 136	50.78.11
Hugo Devos	Stenedorpstraat 29-31	70.01.99
Roger Fockedeys	Melkerijstraat 2	50.14.86
René Helmoortel	Sint-Lodewijkstr.11	70.51.34
Oscar Nuyts	Gistelsestwg.369	50.00.63
Aline Vanslembrouck	Schorremolenstraat 1	80.89.91
(redactie)		0475/55.74.22

WIST JE DAT ????

* Jantje van STEENE , het **beeldje** aan de wandelweg , misschien verplaatst zal worden wordt vervolgd.

* de **sponsoring** van de lokale middenstand door ons in grote dank wordt afgenomen en wij hen een ketentje zouden willen bezorgen om ons boekje van de Heemkring in hun drankgelegenheid aan de bezoekers ter inzage te leggen.

* de **avondmarkt** deze zomer onze bar heel goed heeft doen draaien. Door het warme weer en de goede samenwerking met het organiserend feestcomité hadden we moeite om de drankjes op tijd fris te krijgen.

Proficiat aan het feestcomité voor de vlotte organisatie en dank aan onze vrijwilligers die aan de bar hielpen bedienen.

* iemand het leuk zou vinden om een **inventaris** van alle schenkers die de attributen in de molen rijk is, op te maken. Is dat geen goed idee?

* wij nog 7 delen van de kroniek van het leven van een dorpspastoor klaar hebben om aan jullie in de komende boekjes te laten lezen.

Kent u de heemkundige kring " 't Schorre Steene " ?

Wij stellen ons graag even voor :

De heemkundige kring " 't Schorre Steene" :

werd gesticht op 28 februari 1978. Wij bestaan dus **22 jaar**

heeft tot doel de geschiedenis van onze vroegere gemeente Stene levendig te houden via tekst en beeld.

is gehuisvest in de molen van Stene-dorp : meer dan een bezoek waard !

richt regelmatig tentoonstellingen in over het verleden van het dorp.

geeft aan plaatselijke kunstenaars de kans hun werken tentoon te stellen in de molen gedurende de maanden juli, augustus en september.

denkt ook aan de kinderen : wij houden een jaarlijkse kinderrommelmarkt met "molenworp".

geeft voordrachten, organiseert een "Zevende dag", een barbecue, een "zieltjesavond".

geeft drie maal per jaar een tijdschrift uit voor de leden met daarin heel wat nuttige informatie.

wil aandacht hebben voor Stene-dorp, maar evengoed voor de Konterdam, de Meiboom, Stene-Statie, de Hoge Barriere en de Nieuwe Koerswijk.

Een vereniging is maar sterk door haar leden. Daarom doen we een oproep aan alle sympathisanten en geïnteresseerden : Steun ons en sluit u aan bij onze heemkring. U kan lid worden door het storten van **250** frank op het rekeningnummer 001-0688371-38 of door het rechtstreeks betalen van dit bedrag aan één van onze bestuursleden.
Iedereen is welkom.